

OPOREZIVANJE SAMOSTALNE DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Belavić, Jurica

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:773509>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-06**



VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)



zir.nsk.hr



DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Jurica Belavić

**OPOREZIVANJE SAMOSTALNE
DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2022.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Jurica Belavić

**OPOREZIVANJE SAMOSTALNE
DJELATNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ**
**TAXATION OF INDEPENDENT ACTIVITY IN
THE REPUBLIC OF CROATIA**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: dr.sc. Nikolina Smajla, prof. v. š.

Broj indeksa studenta: 0618618007

Kolegij: Poslovne financije

Karlovac, travanj 2022.

PREDGOVOR

ZAHVALA

Ovim putem želim se zahvaliti profesorici i mentorici dr.sc. Nikolini Smajla, prof.v.š. na pomoći, savjetima i izdvojenom vremenu u pisanju završnog rada.

Isto tako zahvaljujem svim profesorima na Veleučilištu u Karlovcu na prenesenom znanju i održanim ne samo stručnim već i životnim lekcijama. Najveća zahvala mojim roditeljima, mojoj baki i obitelji i mojim školskim kolegicama i kolegama koji su mi bili najveća potpora tijekom školovanja i koja se veselila svim mojim uspjesima i bodrila me prilikom savladavanja svih prepreka koje su mi se našle na putu.

SAŽETAK

Porez na dohodak je izravni porez, odnosno porez koji se nameće izravno na dohodak osobe ili domaćinstva koji bi trebali snositi porezni teret. Porez na dohodak jedan je od najsloženijih poreza. Izvori dohotka su primici ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i drugih primitaka. Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva. Dohodak od samostalnih djelatnosti je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju. Plaćanje poreza na samostalne djelatnosti na paušalno određenu osnovicu odnosi se na fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost mogu plaćati porez na dohodak na paušalno određenu osnovicu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti. Oporezivanje samostalne djelatnosti porezom na dobit odnosi se na fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost su u pravilu obveznici poreza na dohodak. Međutim, kada ostvare prihode (bez PDV-a) u tekućoj godini veće od 7.500,000,00 kn, tada su obvezni, u skladu s odredbama Zakon o porezu na dobit, od početka naredne godine promijeniti način oporezivanja te umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit.

Ključne riječi: dohodak od samostalnih djelatnosti, oporezivanje dohotka, paušalno oporezivanje, samostalna djelatnost

SUMMARY

Income tax is a direct tax, ie a tax imposed directly on the income of a person or household who should bear the tax burden. Income tax is one of the most complex taxes. Sources of income are receipts from self-employment, self-employment, property and property rights, capital and other receipts. Income from self-employment is considered to be income from trades and activities equal to trades, income from free professions and income from agriculture and forestry. Income from self-employment is the difference between operating income and operating expenses incurred in the tax period. Payment of tax on self-employment on a flat-rate basis refers to Natural persons who perform economic activity may pay income tax on a flat-rate basis in accordance with the Ordinance on flat-rate taxation of self-employment. Taxation of self-employment with income tax refers to natural persons who perform economic activity and are, as a rule, liable to pay income tax. However, when they generate income (excluding VAT) in the current year of more than HRK 7,500,000.00, then they are obliged, in accordance with the provisions of the Income Tax Act, to change the method of taxation from the beginning of next year and pay instead of income tax profit tax.

Keywords: income from self-employment, income taxation, flat-rate taxation, self-employment

Sadržaj:

| | |
|--|----|
| 1.UVOD..... | 1 |
| 1.1. Predmet i cilj izrade rada..... | 1 |
| 1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja..... | 1 |
| 1.3. Struktura rada..... | 1 |
| 2. OPOREZIVANJE SAMOSTALNE DJELATNOSTI POREZOM NA DOHODAK..... | 2 |
| 2.1. Povijesni razvoj i karakteristike poreza na dohodak..... | 3 |
| 2.1.1 Porez na dohodak u Europskoj uniji..... | 4 |
| 2.1.2. Komparativna analiza oporezivanja dohotka u Republici Hrvatskoj odabranim zemljama Europske unije | 6 |
| 2.2. Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj..... | 8 |
| 2.2.1. Obveznici poreza na dohodak..... | 13 |
| 2.2.2. Aktualne stope poreza na dohodak i osobni odbitci..... | 14 |
| 3. PLAĆANJE POREZA NA DOHODAK OSTVAREN U SAMOSTALNIM DJELATNOSTIMA..... | 18 |
| 3.1. Plaćanje poreza na dohodak prema stvarno nastalim primitcima i izdatcima..... | 18 |
| 3.2. Utvrđivanje godišnje porezne obveze osobe koja obavlja samostalnu djelatnost | 20 |
| 4. PLAĆANJE POREZA NA SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA PAUŠALNO ODREĐENU OSNOVICU..... | 30 |
| 5. OPOREZIVANJE SAMOSTALNIH DJELATNOSTI POREZOM NA DOBIT..... | 32 |
| 6. ZAKLJUČAK..... | 38 |
| LITERATURA..... | 40 |
| Popis Ilustracija | |

1.UVOD

1.1 Predmet i cilj izrade rada

Predmet ovog završnog rada je oporezivanje samostalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Porez na dohodak je jedan od najvažnijih izvora poreznih prihoda svake države. Također će istražiti porez na dohodak od samostalnih djelatnosti, plaćanje poreza na dohodak ostvaren u samostalnim djelatnostima, plaćanje poreza na samostalne djelatnosti na paušalno određenu osnovicu i oporezivanje samostalnih djelatnosti porezom na dobit. Cilj rada je objasniti porez na dohodak i dobit, a zatim se specificira dohodak od samostalne djelatnosti kako bi nas to uvelo na ono najbitnije, postupak utvrđivanja poreza na dohodak. Kod postupka utvrđivanja dohotka glavni cilj je uz pomoć DOH obrasca objasniti koji je način utvrđivanja poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Glavni izvori podataka u nastanku završnog rada bile su stručne knjige, članci u časopisima te publikacije objavljene na relevantnim internet stranicama. Prilikom izrade ovog rada korištene su metoda analize, metoda sinteze, metoda kompilacije i deskriptivna metoda. Metode analize, sinteze i komparacije su korištene većim dijelom ovog rada dok je deskriptivna metoda korištena samo za opisivanje podataka.

1.3. Struktura rada

Rad se sastoji od šest glavnih cjelina. U prvoj je uvod. U drugoj se objašnjava oporezivanje putem poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj i odabranim članicama Europske unije. Treća cjelina govori kako se plaća porez na dohodak u samostalnim djelatnostima i koje su vrste poslovnih knjiga s primjerima. Četvrta cjelina je plaćanje poreza na samostalne djelatnosti na paušalno određenu osnovicu. Peta cjelina objašnjava oporezivanje samostalne djelatnosti porezom na dobit. Šesta cjelina je zaključak kojeg prati popis literature i popis ilustracija,.

2. OPOREZIVANJE SAMOSTALNE DJELATNOSTI POREZOM NA DOHODAK

Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva. Samostalnom djelatnosti obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti (obrotničke djelatnosti) smatraju se djelatnosti u smislu zakona kojim se uređuje obavljanje obrta i sve druge posebno navedene gospodarstvene djelatnosti i/ili ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja. Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:¹

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinaru, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti,
- samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti,
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti i/ili,
- samostalna djelatnost novinara, umjetnika i športaša.

¹ Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, čl.29.

2.1. Povijesni razvoj i karakteristike poreza na dohodak

Porez na dohodak je izravni porez. To znači da se taj porez primjenjuje izravno na dohodak osobe ili samostalne djelatnosti koja bi trebala snositi porezni teret. Ovaj se porez smatra najtipičnijim oblikom izravnog poreza. Navedeni se porez primjenjuje na oporezivi dohodak pojedinca i to najčešće prema progresivnim poreznim stopama te je ovo njegovo strukturno obilježje jedna od temeljnih vrijednosti poreza na dohodak.

Porez na dohodak nema dugu povijest, već je relativno novi porezni oblik, razvio se u Engleskoj krajem 18. stoljeća, za potrebe financiranja rata protiv Napoleona. Nakon rata i pobjede protiv Napoleona, porez na dohodak nakratko se prestaje ubirati u engleskom poreznom sustavu, da bi se sredinom 19. stoljeća ponovno počeo ubirati za potrebe financiranja javnih rashoda jer su se znatno smanjili prihodi od carina zbog prelaska na slobodnu trgovinu. Sjedinjene Američke Države uvode porez na dohodak početkom 19. stoljeća radi financiranja građanskog rata, nakon čijeg završetka se prestao primjenjivati, a počeo se ponovno primjenjivati tek 1913. godine.

Tri su osnovna oblika poreza na dohodak: engleski, germanski i romanski.

Engleski (cedularni ili analitički) prvo su se njime oporezivali pojedini dijelovi dohotka (ceduli) primjenom proporcionalne porezne stope, a tada se dopunskim porezom oporezuje ukupni dohodak primjenom progresivne porezne stope kada prelazi zakonski dopuštenu visinu. Hrvatska ga je koristila do 1993. godine.

Germanski (sintetički) dohodak ukupni se oporezuje primjenom progresivne porezne stope. Primjenjuje se u većini zemalja, pa i u Hrvatskoj od 1994. godine do danas.²

Romanski oblik oporezivanja dohotka je kombinacija britanskog i germanskog oblika. Dio dohotka se oporezuje progresivnom ili proporcionalnom poreznom stopom ili kombinacijom tih stopa. Dopunskim porezom se oporezuje ukupan dohodak primjenom progresivne porezne stope ako prelazi zakonom utvrđenu visinu.

² Stjepanović A.: Oporezivanje dohotka u Republici Hrvatskoj i odabranim Zemljama EU, Završni rad, Veleučilište u Karlovcu, 2021., str. 20-22

2.1.1. Porez na dohodak u Europskoj uniji

Cilj Europske unije bio je okončanje učestalih ratova koji su kulminirali Drugim svjetskim ratom. Prvo ime joj je Europska zajednica za ugljen i čelik (engl. European Coal and Steel Community – ECSC) koju su, 1951. u Parizu, osnovali Francuska, SR Njemačka, Italija, Belgija, Luksemburg i Nizozemska. Članice ECSC-a su 1957. godine u Rimu osnovale Europsku ekonomsku zajednicu (engl. European Economic Community – EEC).

Padom Berlinskog zida 1989. godine i ponovnim ujedinjenjem Istočne i Zapadne Njemačke te padom komunizma u središnjoj i istočnoj Europi, dolazi do ponovnog ujedinjenja Europe.

Republika Hrvatska postaje 28. članica Europske unije 1. srpnja 2013. godine. Republika Hrvatska je u prvoj polovici 2020. godine presjedavala Vijećem Europske unije te je tako u to vrijeme preuzela i organizacijske i političke funkcije. Sjedište Vijeća Europske unije u RH bila je Rijeka.

Euro je službena valuta u 19 od 28 država članica Europske unije sada 27 članica EU jer je izašla Velika Britanija koje zajedno čine eurozonu koja se službeno naziva euro područje. Zemlje u kojima euro još nije uveden su Bugarska, Češka, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Švedska i Republika Hrvatska. Te zemlje će ući u eurozonu kad ispune određene uvjete, a uglavnom se radi o članicama koje su pristupile Europskoj uniji u razdoblju od 2004. godine do 2013. godine. U Hrvatskoj će euro biti uveden 1. siječnja 2023. i time će Hrvatska ući u područje eurozone.

U području poreza na dohodak Europska unija nema izravnu ulogu u određivanju poreznih stopa i iznosu poreza koji plaća pojedinac, ali ima zadatak nadzirati porezna pravila država članica. Sve države članice imaju slobodu u donošenju poreznih zakona u skladu sa svojim nacionalnim prioritetima, poštujući pritom temeljna načela, kao što su sprečavanje diskriminacije i mogućnost slobodnog kretanja robe i usluga na jedinstvenom tržištu.

Načela koja pomažu u primjeni ugovora o sprečavanju dvostrukog oporezivanja su načelo rezidentnosti, prema kojem osoba podliježe oporezivanju na temelju prebivališta ili boravišta; načelo izvora prihoda, prema kojem osoba plaća porez državi iz koje prima

prihode; načelo svjetskog dohotka, prema kojem osoba plaća porez na svoj cjelokupni dohodak i načelo teritorijalnosti, prema kojem se oporezuje dohodak koji se ostvari na teritoriju određene države.

U tablici u nastavku prikazane su porezne stope poreza na dohodak koje primjenjuju odabrane države članice Europske unije, koje koriste jednu poreznu stopu poreza na dohodak.

Tablica 1: Države članice Europske unije koje imaju jednu poreznu stopu poreza na dohodak

| DRŽAVA | POREZNA STOPA |
|-----------------|---------------|
| Rumunjska | 16% |
| Estonija | 20% |
| Mađarska | 15% |
| Litva | 15% |
| Češka Republika | 15% |

Izvor: Autor, prema podacima, Direct taxes – Personal Income Tax.

URL:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=487/1546297200

(11. listopada 2021.)

Iz tablice 1 je vidljivo da tri države imaju poreznu stopu od 15% (Mađarska, Litva i Češka Republika), Rumunjska ima 16%, a najvišu poreznu stopu ima Estonija 20%.

2.1.2. Komparativna analiza oporezivanja dohotka u Republici Hrvatskoj odabranim zemljama Europske unije

Komparativna analiza je metoda uspoređivanja dva ili više predmeta proučavanja (pojave, predmeti, ideje, rezultati, itd.). Kao rezultat ove analize, otkrivaju se prednosti i nedostaci uspoređenih objekata sa svrhom klasifikacije. Komparativna analiza koristi se u različitim disciplinama. Ovdje se uspoređivalo oporezivi dohodak (u EUR) i porezne stope (u %) u odabranim zemljama Europske unije.

Tablica 2: Stope poreza na dohodak u Belgiji u 2021. godini

| | OPOREZIVI DOHODAK (U EUR) | POREZNA STOPA (U %) |
|-----------|----------------------------------|----------------------------|
| Razred 1. | 0.01 – 13.440 | 25 |
| Razred 2. | 13.440 – 23.720 | 40 |
| Razred 3. | 23.720 – 41.060 | 45 |
| Razred 4. | Iznosi veći od 41.060 | 50 |

Izvor: Boone, P., PWC, Worldwide Tax Summaries, Belgium Individual Taxes on personal income, 2021 (30.11.2021.)

Porez na dohodak u Belgiji se oporezuje progresivnim poreznim stopama, što bi značilo, veći oporezivi dohodak – viša stopa poreza. Porez na dohodak obračunava se na sav oporezivi dohodak, čak i ako je dio ostvaren ili primljen u inozemstvu. Određeni se prihodi ne oporezuju tim progresivnim stopama, nego podliježu odvojenim stopama (npr. određeni dopunski mirovinski kapital).

Izračun poreza sadrži dvije glavne komponente, a to su: državni porez na dohodak i regionalni porez na dohodak. Belgijske regije imaju pravo zadržati prirez te također odobravati smanjenja poreza, odnosno porezne olakšice.

Tablica 3: Stope poreza na dohodak u Austriji u 2021. godini

| OPOREZIVI DOHODAK (U EUR) | POREZNA STOPA (U %) |
|-----------------------------|---------------------|
| 0 – 11.000,00 | 0 |
| 11.001,00 – 18.000,00 | 25 |
| 18.001,00 – 31.000,00 | 35 |
| 31.001,00 – 60.000,00 | 42 |
| 60.001,00 – 90.000,00 | 48 |
| 90.001,00 – 1.000.000,00 | 50 |
| Iznosi veći od 1.000.000,00 | 55 |

Izvor: Stiedl, O., PWC, Worldwide Tax Summaries, Austria Individual Taxes on personal income, 2021 (30.11.2021.)

Sve fizičke osobe koje imaju prebivalište ili prijavljeno boravište u Austriji podliježu oporezivanju austrijskim poreznim stopama. Dakle, u pravilu sav njihov dohodak koji ostvare u Austriji te strani dohodak podliježu porezu na dohodak.³

³ Stjepanović A.: op. cit., str. 56-57

2.2. Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj

Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj nema dugu povijest. Krajem 1990. godine donesen je tzv. „ratni porez“ na neto plaće i druge osobne dohotke. S posebnim općinskim porezom granična stopa je bila viša od 90% na najviše dohotke.

Kreatori prvog Zakona o porezu na dohodak (koji je bio na snazi od 1994. do 2000. godine) inzistirali su na neutralnosti poreza na dohodak, odnosno na njegovoj fiskalnoj ulozi. Početkom 1994. godine donesen je sintetički porez na dohodak, a prije toga se oporezivanje na dohodak temeljilo na cedularnom ili analitičkom sustavu oporezivanja te su za svaki analitički porez bile propisane posebne porezne stope, olakšice i oslobođenja.

Porezna skala poreza na dohodak sadrži dvije porezne stope koje se primjenjuju unutar dva porezna razreda. neposredno nakon uvođenja poreza na dohodak primjenjivale su se stope od 25% na prvi dohodovni razred i 35% na drugi dohodovni razred.

Od 01.01.do 31.01. 1994. godine osobni odbitak je iznosio 332,00 kn mjesečno

Na poreznu osnovicu do 3 osobna odbitka ($332,00 \times 3 = 996,00$ kn) porez se plaćao po stopi 25% a iznad 996,00 kn po 35%.

Od 01.02. do 30.06. 1994.godine osobni odbitak je bio 400,00 kn mjesečno

Na poreznu osnovicu do tri osobna odbitka do 1.200,00 ($400 \times 3 = 1.200,00$) porez se plaćao po stopi 25% a iznad 1200,00 po stopi 35%

Od 01.07. do 31.12. 1994. osobni odbitak je bio 500,00 kn mjesečno

Na poreznu osnovicu do 3 osobna odbitka 1.500,00 ($500 \times 3 = 1.500,00$) porez se plaćao po stopi 25% a iznad 1500,00 po stopi 35%

Od 1. siječnja 1997. godine, stopa primjenjiva na prvi dohodovni razred snižena je na 20%. Visina dohodovnih razreda ovisi o visini osnovnog osobnog odbitka.

Visina osnovnog osobnog odbitka bi trebala odgovarati minimalno potrebnoj osobnoj potrošnji poreznog obveznika. Mogućnost variranja visine osnovnog osobnog odbitka, ovisno o broju djece i drugih osoba koje uzdržava porezni obveznik, osigurava načelo pravednosti.

Zakon o porezu na dohodak iz 2000. godine Članak 1 (Nar. nov., br. 150/02.) koji se počeo primjenjivati 1. siječnja 2001. godine je donio veći broj i visinu poreznih stopa što se opravdavalo namjerom da se pravednije rasporedi porezni teret. Takav zakonski okvir vrijedio je sve do početka 2001. godine, kada stupa na snagu posve izmijenjen sustav oporezivanja dohotka. Tim se sustavom odbacuje potrošno načelo i globalno oporezivanje dohotka, što znači da se ukida zaštitna kamata i uvodi oporezivanje različitih vrsta dohotka od kapitala, a svaki se oblik dohotka oporezuje na poseban način.

Osim toga, umjesto dvije (25 i 35%), uvode se tri stope poreza na dohodak (15, 25i 35%), a naknadno i četvrta(45%), te niz poreznih poticaja i olakšica. Tako je od 2001. godine na snazi novi zakonski okvir oporezivanja dohotka pojedinca.⁴

Porezna stopa od 45% koristila se pri oporezivanju dohotka većeg od umnoška faktora 14,0 i osnovnog osobnog odbitka. Dohodak od imovine ostvaren od najma i zakupnine oporezivao se po stopi od 15%

Izmjenom Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 146/09.) uveden je OIB koji od 1. siječnja 2010. na svim propisanim obrascima zamjenjuje matični broj građana. Osobni identifikacijski broj uveden je zbog:

⁴ Institut za javne financije, <http://www.ijf.hr/rosen/rosenic/dohodak.pdf>

- opće informatizacije javne uprave koja ima za cilj povećati učinkovitost državnih institucija i smanjiti administrativna opterećenja za građane,
- automatske razmjene podataka između tijela državne uprave i drugih državnih institucija što će građanima omogućiti brže i lakše ostvarivanje njihovih prava,
- boljeg pregleda nad imovinom građana i pravnih osoba te prilikom i tijekom novca što je ključan preduvjet za transparentnu ekonomiju i sustavno suzbijanje korupcije,
- usklađivanja hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU.

Osobni identifikacijski broj će postepeno zamijeniti sve brojeve koji su do sada služili kao identifikacijske oznake pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj (MB i MBG). OIB se sastoji od 11 znamenki određenih slučajnim odabirom i ne sadrži nikakve privatne podatke.

Određivanje i dodjeljivanje osobnoga identifikacijskog broja provodi se bez ikakvog troška fizičkih i pravnih osoba kojima se dodjeljuje.⁵

Od 1. srpnja 2010. godine uvedena je mogućnost da poslodavci neoporezivo uplaćuju doprinose (premije) za dobrovoljno mirovinsko osiguranje. Uvedene su i tri nove porezne stope od 12%, 25% i 40%.⁶

⁵ Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_OIB/Stranice/sto_je_OIB.aspx

⁶ Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20. i 138/20.)

Tablica 4. Stope poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj- 2010.g.

| stopa poreza | stopa poreza do 01.srpnja 2010.g. | stopa poreza | stopa poreza od 01.srpnja 2010.g. |
|--------------|--------------------------------------|--------------|--------------------------------------|
| | mjesečna porezna osnovica | | mjesečna porezna osnovica |
| 15% | do 3.600kn | 12% | do 3.600kn |
| 25% | 3.601-9.000kn | 25% | 3.601-10.800kn |
| 35% | 9.000-25.200kn | 40% | iznad 10.800kn |
| 45% | iznad 25.200kn | - | - |

Izvor: Joha, I.: Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj, završni rad, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2015.

Danas su porezne stope 20% i 30 %. 20% je do 360.000,00 kn godišnje (do 30.000,00 kn mjesečno), a 30% iznad 360.000,00 kn godišnje (iznad 30.000,00 kn mjesečno)

Tablica 5. Sadašnje porezne stope

| Porezne stope | Godišnje (Kn) | Mjesečno (Kn) |
|---------------|---------------------|--------------------|
| 20% | Do 360 000,00 kn | Do 30 000,00 kn |
| 30% | Iznad 360 000,00 kn | Iznad 30 000,00 kn |

Izvor: Vlastita obrada autora prema Zakonu o porezu na dohodak

2.2.1. Obveznici poreza na dohodak

Zakon o porezu na dohodak propisuje da je porezni obveznik fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku.

Porezni obveznik nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka koji je ostavitelj ostvario do svoje smrti. Nasljednik je i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe na dohodak, odnosno porez na dohodak nasljedniku se utvrđuje po istom izvoru dohotka koji se utvrđivao ostavitelju. Rezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Također, rezident je i fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište niti uobičajeno boravište, a zaposlena je u državnoj službi Republike Hrvatske te po toj osnovi prima plaću. Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni boravište, ali u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak te se taj dohodak oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dohodak. Izvori dohotka su primici ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i drugi dohodak.

Oporezivi dohodak rezidenta, prema čl. 6. st. 1., 2. i 3. Zakona, podrazumijeva dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugi dohodak koji rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka).

Oporezivi dohodak nerezidenta podrazumijeva dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugi dohodak koji nerezident ostvari u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka).⁷

⁷ Porezna uprava: <https://www.teb.hr/novosti/2019/izmjene-zakona-o-porezu-na-dohodak/> (13.10.2021.)

2.2.2. Aktualne stope poreza na dohodak i osobni odbitci

Porez na dohodak je osobni porez svake fizičke osobe prilagođen svakom obiteljskom statusu poreznog obveznika što se očituje priznavanjem neoporezivog dijela dohotka svakog poreznog obveznika koji se povećava s brojem uzdržavane djece i drugih uzdržavanih članova obitelji. Osobni odbitak i porezne stope instrumenti su kojima se uređuje osobni standard građana kao poreznih obveznika. Povećanjem osobnih odbitaka i smanjenjem poreznih stopa povećava se raspoloživi dio dohotka što povećava osobnu potrošnju a time utječe i na povećanje neizravnog poreza (PDV-a) što se odražava na povećanje prihoda državnog proračuna.

Osobni odbitak u RH utvrđuje se po zakonom propisanoj formuli:

2.500,00 kuna x 1,6 + faktor osobnog odbitka prema kojem se povećava osobni odbitak za uzdržavane članove obitelji.

Tablica 6: Pregled osobnih odbitaka

| Red. br. | Osnova za uvećanje osnovnog osobnog odbitka | Koeficijent | Mjesečni iznos (u kunama i lipama) | Godišnja Svota osobnog odbitka |
|----------|---|-------------|------------------------------------|--------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5. |
| 1. | Uzdržavani članovi uže obitelji | 0,7 | 1.750,00 | 21.000,00 |
| 2. | Prvo uzdržavano dijete | 0,7 | 1.750,00 | 21.000,00 |
| 3. | Drugo uzdržavano dijete | 1,0 | 2.500,00 | 30.000,00 |
| 4. | Treće uzdržavano dijete | 1,4 | 3.500,00 | 42.000,00 |
| 5. | Četvrto uzdržavano dijete | 1,9 | 4.750,00 | 57.000,00 |
| 6. | Peto uzdržavano dijete | 2,5 | 6.250,00 | 75.000,00 |

| | | | | |
|-----|--|-----|-----------|------------|
| 7. | Šesto uzdržavano dijete | 3,2 | 8.000,00 | 96.000,00 |
| 8. | Sedmo uzdržavano dijete | 4,0 | 10.000,00 | 120.000,00 |
| 9. | Osmo uzdržavano dijete | 4,9 | 12.250,00 | 147.000,00 |
| 10. | Deveto uzdržavano dijete | 5,9 | 14.750,00 | 177.000,00 |
| 11. | Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1 ... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete | | | |
| 12. | Invalidnost poreznog obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta | 0,4 | 1.000,00 | 12.000,00 |
| 13. | Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnog osobnog odbitka iz r. br. 12. | 1,5 | 3.750,00 | 45.000,00 |

Izvor: [Zakon o porezu na dohodak Članak 14 \(Nar. nov. br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20. i 138/20.\)](#) (15.10..2021.)

Npr: Ako porezni obveznik uzdržava dvoje djece i suprugu faktor osobnog odbitka je;

$$1,6 + 0,7 + 0,7 + 1 = 4$$

$$2.500,00 \times 4 = 10.000,00 \text{ kn ili}$$

$$\text{u apsolutnim svotama } 4.000,00 + 1.750,00 + 1.750,00 + 2.500,00 = 10.000,00$$

Stope poreza na dohodak su određene prema izvorima dohotka.

Izvori dohotka su :

- dohodak od nesamostalnog rada

- dohodak od samostalne djelatnosti
- dohodak od imovine i imovinskih prava
- dohodak od kapitala i/ili
- drugi dohodak

Dohodak od nesamostalnog rada su plaće ostvarene kod poslodavaca s osnove zaposlenja kod pravnih osoba i kod fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost. Ugovaraju se u bruto iznosu koji sadrži doprinose za mirovinsko osiguranje porez na dohodak, prirez na porez i neto plaće kako je pokazano u shematskom prikazu koji slijedi u nastavku.

Tablica 7: Shematski prikaz obračuna plaća

| Red. br. | O P I S |
|----------|---|
| 1. | Ukupno ostvarene bruto plaće i ostali primitci od nesamostalnog rada u 2021. |
| 2. | Ukupno obračunani doprinosi iz plaće 20% -doprinos za MO I. stup 15% -doprinos za MO II. stup 5% |
| 3. | Godišnji dohodak (red. br. 1- 2) |
| 4. | Osobni oduzetak |
| 5. | Porezna osnovica (red. br. 3- 4.) |
| 6. | Porez na dohodak: - do 30.000,00 kn porezne osnovice po stopi 20% - iznad 30. 000, kn po stopi 30%. |
| 7. | Prirez porezu na dohodak Ukupno obračunani porez iz red. br. 6 x stopa prirez |
| 8. | Ukupno porez na dohodak na mjesečnoj razini. (red. br. 6+7) |

Izvor: [Zakon o porezu na dohodak Članak 21-23 \(Nar. nov. br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20. i 138/20.\)](#). (15.10.2021.)

Dohodak od nesamostalnog rada je razlika između primitaka poreznom razdoblju u skladu s odredbama čl. 21. Zakona i izdataka nastalih u istom razdoblju u skladu s odredbama čl. 23. Zakona, a to su doprinosi iz plaća kojima se smatraju doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (I.stup) i doprinos na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup).

Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva.

Godišnji porez na dohodak plaća se po stopi 20% na poreznu osnovicu do visine 360.000,00 kn, te po stopi od 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 360.000,00 kn. Godišnja porezna osnovica za primjenu stope od 20% uvećava se za ostvareni iznos drugog dohotka iz čl. 39. Zakona uz uvjet da iznos tako ostvarenog dohotka godišnje ne prelazi peterostruki iznos osnovice osobnog odbitka.

Dohotkom od imovine i imovinskih prava prema čl. 56. Zakona smatra se razlika između primitaka po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, primitaka od vremenski ograničenog stupa autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava u skladu s posebnim propisima, primitaka od otuđenja nekretnina i imovinskih prava i izdataka koji su poreznom obvezniku u poreznom razdoblju nastali u svezi s tim primicima.

Dohotkom od kapitala smatraju se primici po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja, kapitalni dobici, udjeli u dobiti ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica, dividende i udjeli u dobiti na temelju udjela u kapitalu, a koji su ostvareni u poreznom razdoblju.⁸

⁸ Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 10/17., 128/17., 106/18., 1/19, 80/19, 01/20, 74/20, 01/21)

3. PLAĆANJE POREZA NA DOHODAK OSTVAREN OG OD SAMOSTALNIH DJELATNOSTI

Osobe koje obavljaju djelatnost samostalnim radom su u pravilu obveznici poreza na dohodak za razliku poslovnih primitaka i poslovnih izdataka ili prema paušalno utvrđenoj poreznoj osnovici. Međutim oni mogu po sili zakona ili dragovoljno plaćati i porez na dobit te su u poreznom smislu izjednačeni s trgovačkim društvima.⁹

3.1. Plaćanje poreza na dohodak prema stvarno nastalim primitcima i izdatcima

Dohotkom se smatra razlika između ostvarenih primitaka i izdataka utvrđenih prema novčanom načelu. Novčano načelo (tzv. načelo blagajne) znači da se pod utvrđenim primitcima i izdatcima smatraju samo naplaćeni primitci i plaćeni izdatci odnosno podmireni računi dobavljačima.

Što se smatra poslovnim primitkom od samostalnih djelatnosti uređeno je odredbama Zakona o porezu na dohodak prema kojima se primitcima smatraju sva dobra (novac, stvari, materijalna prava usluge i drugo) koja su u poreznom razdoblju (kalendarskoj godini) pritekli na račun ili u blagajnu poreznog obveznika. Bitno je napomenuti da se primitci vrednuju po tržišnoj vrijednosti dobra ili usluge.

Poslovnim izdatkom se smatraju svi odljevi novca s osnove plaćanja dobavljačima za dobra i usluge koji su izravno vezani s ostvarivanjem primitaka. Osim navedenih izdataka u izdatke se priznaju i plaćeni doprinosi za samoga poduzetnika, isplaćene plaće zajedno s obveznim doprinosima iz i na plaće te porezom na dohodak iz plaće te potpore i naknade vezane za službena putovanja, terenski rad, prijevoz na posao i s posla radnika i samoga poduzetnika. Osim toga porezno priznatim izdatkom smatraju se i ostali novčani izdatci do neoporezive svote kao što su stipendije učenicima srednjih škola i

⁹ Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 10/17., 128/17., 128/17., 106/18., 1/19 , 80/19, 01/20, 74/20, 01/21),)

studentima kao pomoć pri školovanju, darovi djeci samog poduzetnika i djeci njegovih radnika, prigodne nagrade (božićnice, uskrsnice, regres za godišnji odmor i sl.). U izdatke se evidentiraju i porezno priznaju i nenovčane svote s osnove amortizacije dugotrajne imovine upisane u poslovne knjige kojima se obavlja djelatnost (strojevi, poslovni inventar, nekretnine, prometna sredstva i sl.) U slučaju otuđenja tih sredstava (prodaja ili izuzimanje iz djelatnosti za vlastite potrebe) u izdatke se priznaje knjigovodstvena vrijednost imovine, a u primitke se evidentira tržišna vrijednost te prodane ili izuzete dugotrajne imovine. Prema provedbenim propisima temeljnog poreznog zakona, a to je Zakon o porezu na dohodak, mogu biti navedeni još neki porezno priznati izdatci o kojima svaki poduzetnik treba voditi računa prilikom sastavljanja godišnjeg obračuna poreza na dohodak.

Poslovni događaji evidentiraju se u propisanim poslovnim knjigama. Oblik i sadržaj poslovnih knjiga propisan je Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o porezu na dohodak u obliku obrazaca, a to su sljedeći obrasci:

TO - evidencija tražbina i obveza – evidentiraju se svi izdani računi i datum njihove naplate i primljeni računi te datumi njihova podmirenja. Iz toga obrasca prenose se podatci o naplaćenim izdanim računima i podmirenim primljenim računima točno prema datumi njihove naplate ili podmirenja unose se u glavnu knjigu, a to je:

KPI- pregled primitaka i izdataka.

DI- popis dugotrajne imovine u kojoj se evidentira i amortizacija za svaku poslovnu godinu koja se kao nenovčani izdatak unosi u obrazac KPI kao porezno priznati izdatak.

3.2. Utvrđivanje godišnje porezne obveze osobe koja obavlja samostalnu djelatnost

U nastavku će kroz primjer obrtnika biti prikazan način utvrđivanja godišnje porezne obveze:

Obrtnik Jurica Jurić, OIB 2222222222. Karlovac, Donja Švarča bb, obavlja djelatnost proizvodnje metalnih proizvoda i trgovinu.

U 2021. godini ostvaruje pravo na osobni odbitak 4.000,00 kn mjesečno odnosno 48.000,00 kn godišnje. Dohodak utvrđuje na temelju evidencije primitaka i izdataka evidentiranih u poslovnim knjigama točno prema datumu nastanka događaja što znači naplate potraživanja i podmirene obveze evidentirane u obrascu TO.

Poslovne knjige koje iskazuju podatke su: Evidencija o tražbinama i obvezama, Knjiga primitaka i izdataka te Dugotrajna imovina, koji su prikazani u nastavku:

Slika 1: Evidencija o tražbinama i obvezama

| OBRAZAC TO | | | | | | | | | | | |
|---|--|------------------|---------------------|-------------------|--------------------|-------------------|---------------------|--------------------|-------------------|--------------------|-------------------|
| EVIDENCIJA TRAZIBINA I OBVEZA | | | | | | | | | | | |
| I. PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU | | | | | | | | | | | |
| 1. IME I PREZIME: <i>Obrt za proizvodnju i trgovinu, Jurica Jurić</i> | | | | | | | | | | | |
| 2. ADRESA: <i>Karlovac, Donja Švarča b.b</i> | | | | | | | | | | | |
| 3. NAZIV I ADRESA DJELATNOSTI <i>Proizvodnja i prodaja metalnih proizvoda</i> | | | | | | | | | | | |
| 4. OIB <i>2222222222</i> | | | | | | | | | | | |
| II. PODACI O TRAZIBINAMA I OBVEZAMA | | | | | | | | | | | |
| R b r. | KUPAC/DOBAVLJAČ | IZLAZNI RAČUNI | | | | | ULAZNI RAČUNI | | | | |
| | | BROJ | NADNEVA K | IZNOS | NAPLAĆENO | | BROJ | NADNEV AK | IZNOS | PLAĆENO | |
| | | | | | NADNEV AK | IZNOS | | | | NADNEV AK | IZNOS |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 1 | <i>X.X. d.o.o.</i> | <i>52-3-2-21</i> | <i>05.01.2021.</i> | <i>160.000,00</i> | <i>20.01.2021.</i> | <i>160.000,00</i> | - | - | - | - | - |
| 2 | <i>Ugost. Objekt „Zelengaj“ (reprezentacija)</i> | - | - | - | - | - | <i>151-21-1-21</i> | <i>08.01.2021.</i> | <i>4.000,00</i> | <i>08.01.2021.</i> | <i>4.000,00</i> |
| 3 | <i>A.B. d.o.o.</i> | - | - | - | - | - | <i>18/20-3-21.</i> | <i>24.03.2021.</i> | <i>100.000,00</i> | <i>24.04.2021.</i> | <i>100.000,00</i> |
| 4 | <i>Sunce d.d.</i> | - | - | - | - | - | <i>132-3-3-z-21</i> | <i>15.06.2021.</i> | <i>22.500,00</i> | <i>01.07.2021.</i> | <i>22.500,01</i> |
| 5 | <i>Trgocentar d.o.o.</i> | <i>52-1-3-21</i> | <i>17.05.2021</i> | <i>270.000,00</i> | <i>01.07.2021.</i> | <i>270.000,00</i> | - | - | - | - | - |
| 6 | <i>YZN.N. d.o.o.</i> | <i>91-1-2-p</i> | <i>18.8.2021.</i> | <i>200.000,00</i> | <i>18.08.2021.</i> | <i>200.000,00</i> | - | - | - | - | - |
| 7 | <i>Svjetlost d.o.o.</i> | - | - | - | - | - | <i>121/17/3-20</i> | <i>19.07.2021</i> | <i>20.000,00</i> | <i>20.08.2021.</i> | <i>20.000,00</i> |
| 8 | <i>Makro centar d.o.o.</i> | <i>28-2-3</i> | <i>30.11.2021..</i> | <i>500.000,00</i> | <i>10.12.2021.</i> | <i>500.000,00</i> | - | - | - | - | - |
| 9 | | | | | | | | | | | |

Izvor: Vlastita obrada autora

To je evidencija o svim ispostavljenim i primljenim računima, osim onih naplaćenih ili plaćenih na način koji ima obilježja gotovinskog plaćanja. Mora sadržavati podatke o rednom broju, nazivu kupca odnosno dobavljača, broju i nadnevku izlaznog odnosno

ulaznog računa i zaračunatom iznosu, nadnevku plaćanja/naplate te plaćenom odnosno naplaćenom iznosu.¹⁰

Porezni obveznici PDV-a koji vode knjigu primljenih i izdanih računa ne trebaju voditi evidenciju o tražbinama i obvezama.

Slika 2: Knjiga primitaka i izdataka

| OBRAZAC KPI | | | | | | | | | | | | | | |
|--|---------------|----------|--------------------------------|--------------|----------------|----------|-----------------|----------------|----------------|-----------------|------------|----------------|-------------------------------------|-------------------------|
| PREGLED PRIMITAKA I IZDATAKA | | | | | | | | | | | | | | |
| I. OPĆI PODACI O POREZNOB OBVEZNIKU | | | | | | | | | | | | | | |
| 1.NAZIV DJELATNOSTI <i>Obrt za proizvodnju i trgovinu.</i> | | | | | | | | | | | | | | |
| 2.IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI <i>Jurica Jurić</i> | | | | | | | | | | | | | | |
| 3.ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA <i>Donja Svarča bb</i> | | | | | | | | | | | | | | |
| 4.OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI <i>2222222222</i> | | | | | | | | | | | | | | |
| II. PODACI O PRIMICIMA I IZDACIMA | | | | | | | | | | | | | | |
| R. br. | NADN. PRIMIT. | BR. TEM. | OPIS ISPRAVA | PRIMICI | | | PDV U PRIMICIMA | UKUPNI PRIMICI | IZDACI | | | PDV U IZDACIMA | IZDACI IZ čl. 22. st. 1. t. 1. i 5. | UKUPNO DOPUŠTENI IZDACI |
| | 2 | 3 | 4 | BROJ | NA ŽIRO- RAČUN | U NARAVI | 8 | 9 (5+6+7-8) | U gotovu novcu | PUTEM ŽIRO-RAČ. | U NARAVI | 13 | 14 | 15 (10+11+12-13-14) |
| 1. | 20.01.2021 | 1 | Rč. XX d.o.o | 52-3-2-21 | 160.000,00 | 0,00 | 32.000,00 | 128.000,00 | - | - | - | - | - | - |
| 2. | 08.01.2021 | 2 | Gotov. Račun Ug. Obj. Zelengaj | 151-21-1-21 | | | | | 4.000,00 | - | - | 0,00 | 2.000,00 | 2.000,00 |
| 3. | 24.04.2021 | 3. | Rč.A.B. d.o.o | 18/20-3-2-21 | - | - | - | - | - | 100.000,00 | | 20.000,00 | - | 80.000,00 |
| 4. | 01.06.2021 | 4. | Rč. Sunce d.o.o | 132-3-3-z-21 | - | - | - | - | - | 22.500,00 | | 4.500,00 | | 18.000,00 |
| 5. | 01.07.2021 | 5 | Trgocentar d.o.o | Rč.52-1-3-21 | 270.000,00 | - | 54.000,00 | 216.000,00 | - | - | - | - | - | - |
| 6. | 18.08.2021 | 6 | YZN. N. d.o.o | 91-1-2-p | 200.000,00 | | 40.000,00 | 160.000,00 | - | - | - | - | - | - |
| 7. | 20.08.2021 | 7. | Svjetlost d.o.o | 121/17/3-21 | - | - | - | - | - | 20.000,00 | | 4.000,00 | | 16.000,00 |
| 8. | 10.12.2021 | 8. | Makro centar d.o.o. | 28-2-3 | 500.000,00 | | 100.000,00 | 400.000,00 | - | - | - | - | - | - |
| 9. | 31.12.2021 | 9 | Amortizacija | | | | | | | | 131.500,00 | - | - | 131.500,00 |

Izvor: Vlastita obrada autora

¹⁰ <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obraci-za-poslovanje-obrta/evidencija-o-trazbinama-i-obvezama-obrazac>

Knjiga primitaka i izdataka je evidencija o dnevnim i ukupnim poslovnim primicima i izdacima u poreznom razdoblju. Primici i izdaci od poslovnih događaja utvrđuju se tek nakon primljenih uplata odnosno obavljenih isplata (načelo blagajne). Nastanak ili dospijeće potraživanja od prodane robe ili obavljenih usluga ne smatra se još primitkom. Potraživanja postaju primitkom u trenutku naplate. Oporezivi primici od kojih je porezni obveznik dužan platiti porez u tuzemstvu, a ostvareni su u inozemstvu (izravno ili neizravno) u stranoj valuti, preračunavaju se u kunsku vrijednost prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan primitka.

Nastale i dospjele obveze za kupljenu robu i obavljene usluge nisu izdaci. Izdaci nastaju u trenutku plaćanja tih obveza.

U Knjigu primitaka i izdataka unose se opći podaci o poreznom obvezniku, i to: naziv/ime i prezime, OIB, adresa.¹¹

Napomena: doprinosi obrtnika u 2021. godini iznose 2.178,19 kuna mjesečno i upisuju se u KPI na dan uplate, a dan uplate je najkasnije 15. dan u mjesecu za prethodni mjesec. U 2021. godini doprinosi su iznosili 2.178,19 kn mjesečno ($9.181,00 \times 0,65 \times 36,5\%$) obračunani na prosječnu plaću ostvarenu kod pravnih osoba u RH u razdoblju siječanj-kolovoz 2020. Prema objavi Državnog zavoda za statistiku u 2022. godini će ta osnovica biti prosječno ostvarena plaća siječanj- kolovoz 2021. koja prema objavi DSZ iznosi 9.537,00 kn pa će doprinosi iznositi 2.262,65 kn mjesečno ($9537,00 \times 0,65 \times 36,5\%$).

¹¹ <https://usersite.datalab.eu/printclass.aspx?type=wiki&id=35883>

Slika 3: Dugotrajna imovina

| OBRAZAC DI | | | | | | | | | | |
|---|-------------------------|------------------------------------|---------------------|---------------------|---------------|--------------|-------------------|---|------------------------------|-----------------------------------|
| POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE U GODINI <u>2022...</u> | | | | | | | | | | |
| I. OPĆI PODACI O POREZNOBOM OBVEZNIKU | | | | | | | | | | |
| 1. NAZIV DJELATNOSTI <i>Obrt za proizvodnju i trgovinu.</i> | | | | | | | | | | |
| 2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI <i>Pero Perić</i> | | | | | | | | | | |
| 3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA <i>Zagreb, Neznana 13</i> | | | | | | | | | | |
| 4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI <i>2222222222</i> | | | | | | | | | | |
| II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI | | | | | | | | | | |
| Red. br. | NAZIV STVARI ILI PRAVA | ISPRAVA BROJ/ NADNEVAK | NABAVNA VRIJEDNOST | KNJIGOV. VRIJEDNOST | VJEK TRAJANJA | STOPA OTPISA | SVOTA OTPISA | KNJIGOVOD. VRIJ. STVARI ILI PRAVA NA KRAJU GODINE | AOP OZNAKA DUGOTRAJNE IMOVNE | DATUM OTUĐENJA DUGOTRAJNE IMOVINE |
| 1. | <i>Poslovni prostor</i> | <i>Rn. 52/19 15.07.2019.</i> | <i>900.000,00</i> | <i>862.500,00</i> | <i>20</i> | <i>5%</i> | <i>45.000,00</i> | <i>817.500,00</i> | | |
| 2. | <i>Kombi vozilo</i> | <i>Rn. 18/112. 02.03.2020.</i> | <i>220.000,00</i> | <i>183.334,00</i> | <i>10</i> | <i>20%</i> | <i>44.000,00</i> | <i>139.334,00</i> | | |
| 3. | <i>Osobni automobil</i> | <i>Rn 25/13. 11.05.2021.</i> | <i>200.000,00</i> | <i>200.000,00</i> | <i>10</i> | <i>20%</i> | <i>40.000,00</i> | <i>160.000,00</i> | | |
| 4. | <i>Računalo</i> | <i>Rn 11/18. 01.02.2021</i> | <i>6.000,00</i> | <i>6.000,00</i> | <i>2</i> | <i>50%</i> | <i>2.500,00</i> | <i>3.500,00</i> | | |
| | <i>Ukupno</i> | | <i>1.326.000,00</i> | <i>1.251.834,00</i> | <i>xx</i> | <i>xx</i> | <i>131.500,00</i> | <i>1.120.334,00</i> | | |

Potpis poreznog obveznika

Izvor: Vlastita obrada autora

Popis Dugotrajne imovine se sastoji od općih podataka o poreznom obvezniku, nazivu djelatnosti, ime i prezime poduzetnika, adresi boravišta, OIB i podaci p dugotrajnoj imovini. Na kraju ide potpis poreznog obveznika.

Tablica 8: Evidencija o nabavi i uporabi repromaterijala

| EVIDENCIJA O NABAVI I UPORABI REPROMATERIJALA | | | | | | | | |
|--|---------------|-------------|-----------------|----------|---------------------------|-------------------|----------|----------|
| I. OPĆI PODACI O POREZnom OBVEZNIKU | | | | | | | | |
| 1.Naziv djelatnosti <i>Obrt za proizvodnju i trgovinu,</i> | | | | | | | | |
| 2.Ime i prezime poduzetnika/nositelja zajedničke djelatnosti <i>Pero Perić</i> | | | | | | | | |
| 3.Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta <i>Zagreb, Neznana 13</i> | | | | | | | | |
| 4.OIB poduzetnika/nositelja zajedničke djelatnosti <i>2222222222</i> | | | | | | | | |
| NABAVA | | | | | | | UPORABA | STANJE |
| Red. br. | Nadn. nabave. | Opis | Mjerna jedinica | Količina | Jedinična vrijednost u kn | Ukupna vrijednost | Količina | Količina |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 |
| 1. | 25.11.221. | Met profili | Kom. | 100 | 150,00 | 15.000,00 | | |
| 2. | 02.12.2021. | Kutni okovi | Kom. | 200 | 30,00 | 6.000,00 | | |

Izvor: Vlastita obrada autora

Evidencija o nabavi i uporabi repromaterijala se sastoji od općih podataka o poreznom obvezniku, nazivi djelatnosti, ime i prezime poduzetnika, adresi prebivališta i OIB poduzetnika.

Na temelju prijavljenih podataka Porezna uprava utvrđuje godišnju poreznu obvezu na način pokazan u tablici 7. u nastavku.

Tablica 9: Utvrđivanje godišnje obveze poreza na dohodak samostalnih djelatnosti

| Red. br. | O P I S |
|----------|--|
| 1. | Ukupno ostvareni dohodak u godini |
| 2. | Godišnja svota osobnog odbitka |
| 3. | Porezna osnovica (red. br. 1- 2) |
| 4. | Porez na dohodak: - do 360.000,00 kn porezne osnovice po stopi 20% - iznad 360.000,00 kn po stopi 30%. |
| 5. | Priraz porezu na dohodak Ukupno obračunani porez iz red. br. 4 x stopa priraz |
| 6. | Godišnja porezna obveza (red. br. 4+5) |

Izvor: [Pravilnik o porezu na dohodak Članak 12 \(Nar. nov. br. 10/17., 128/17., 128/17., 106/18., 1/19., 80/19, 01/20, 74/20, 01/21\)](#) 30.11.2021.

Po isteku godine zbrajaju se podatci u knjizi primitaka i izdataka te utvrđuje razlika koja predstavlja dohodak od samostalne djelatnosti koji se prijavljuje Poreznoj upravi na obrascu DOH koji sadrži sve podatke mjerodavne za utvrđivanje godišnje porezne obveze.

Prema podacima o ostvarenom primitku u prethodno pokazanim popunjenim obrascima Godišnji obveza poreza na dohodak će se utvrditi na sljedeći način:

✓ PRIMITCI ISKAZANI U OBRASCU KPI SU SLIJEDEĆI:

- ✓ Primitci = 904.000,00 kn
- ✓ Izdatci = 273.638,28 kn
- ✓ **Dohodak = 630.361,72 kn**

U tablici u nastavku naveden je primjer godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2021. godinu. Od poreznog obveznika koji ima svoje osobne karakteristike koje treba imati za prijavu radi upisa u registar poreznih obveznika: oib, ime i prezime, rezidentost, telefon, prebivalište, boravište, adresu sjedišta, naziv glavne djelatnosti.

Tablica 10: Godišnji obračun poreza na dohodak za 2021. godinu

| Red. br. | O P I S | S V O T A |
|----------|---|------------|
| 1. | DOHODAK | 630.361,72 |
| 2. | Osobni odbitak | 48.000,00 |
| 3. | Porezna osnovica (red. br. 1-2) | 582.361,72 |
| 4. | Porez : | |
| | 360.000,00 x 20% | 72.000,00 |
| | 222.361,72 x 30% | 66.708,52 |
| | Ukupno porez | 138.708,52 |
| 5. | Priraz 12% (Karlovac) | 16.645,02 |
| 6. | Ukupno porez i priraz | 155.353,54 |
| 7. | Npr. plaćeno kao predujam | 135.000,00 |
| 8. | Razlika za uplatu (red. br. 6-7) | 20.353,54 |
| 9. | Mjesečni predujama za iduću godinu (155.353,54 : 12) | 12.946,13 |

Izvor: Porezna uprava, Godišnji obračun poreza na dohodak za 2021. godinu, Hrvatski #1 za računovodstvo, poreze i financije, <https://www.rrif.hr/clanak-21371/> (30.11.2021.)

Porez na dohodak iz ovoga primjera može biti manji za osobu koja ostvari jednaku svotu godišnjeg dohotka, a koja uzdržava jedno ili više djece ili drugih uzdržanih članova obitelji. Utjecaj osobnog odbitka na visinu porezne obveze pokazuje se u sljedećem primjeru:

Primjer: Usporedni pregled godišnjeg obračuna poreza na dohodak kod dva obrtnika

Pretpostavka je da su dva obrtnika A i B ostvarili dohodak od 630.361,00 kn.

Obrtnik A koristi osobni oduhitak samo za sebe te osobni oduhitak u godini iznosi 48.000,00 kn (4.000,00 x 12)

Obrtnik B koristi osobni oduhitak za sebe i dvoje uzdržavane djece te godišnji osobni oduhitak iznosi 99.000,00 kn (8.250,00 x 12)

Tablica 11: Utjecaj osobnog oduhitka na iznos poreza na dohodak

| Red. br. | O P I S | Obrtnik A | Obrtnik B |
|----------|---------------------------------|------------|------------|
| 1. | Godišnji dohodak | 630.361,00 | 630.361,00 |
| 2. | Osobni oduhitak | 48.000,00 | 99.000,00 |
| 3. | Porezna osnovica (red. br. 1-2) | 582.361,72 | 531.361,00 |
| 4. | Porez po stopi 20% | 72.000,00 | 72.000,00 |
| | Porez po stopi 30% | 66.708,52 | 51.408,30 |
| | Ukupno prirez | 138.708,52 | 123.408,30 |
| 5. | Prirez 12% (Karlovac) | 16.645,02 | 14.809,00 |
| 6. | Ukupno porez i prirez | 155.353,54 | 138.217,30 |
| 7. | Mjesečni predujam | 12.946,13 | 11.518,11 |

Izvor: Porezna uprava, <https://www.porezna-uprava.hr/> 30.11.2021.

Iz primjera se jasno vidi osobno obilježje poreza na dohodak. Obrtnik B koji uzdržava dvoje djece plaća manje poreza na dohodak te mu ostaje više novca za osobnu potrošnju. Mjesečni predujam se izračunava da se ukupno porez i prirez podijeli sa 12 zato što godina ima 12 mjeseci.

4. PLAĆANJE POREZA NA SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA PAUŠALNO ODREĐENU OSNOVICU

Fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost mogu plaćati porez na dohodak na paušalno određenu osnovicu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.

Taj način oporezivanja odnosi se samo na obrtnike i osobe koje ostvaruju dohotke od poljoprivrede i šumarstva pod uvjetom da nisu u sustavu PDV-a što znači da ne ostvaruju primitke veće od 300.000,00 kn.

Kao paušalni obveznici plaćanja poreza na dohodak trebaju biti prijavljeni u Poreznoj upravi koja ih prati koliko su ostvarili primitaka u tekućoj godini. Kada ostvare 300.000,00 kn do nekog mjeseca tekuće godine od početka sljedećeg mjeseca početi voditi poslovne knjige (KPI, ID, TO i pregled nabave i prodaje repromaterijala). U tom slučaju su o tome obvezni izvijestiti Poreznu upravu.

Porez plaćaju na paušalnu osnovicu prema ostvarenim primitcima razvrstanih u razrede unutar 300.000,00 kn kako je pokazano u nastavku. Porez se plaća po stopi od 10% na propisanu osnovicu prikazanu u pregledu u nastavku.

Tablica 12: Pregled paušalnih osnovica za plaćanje poreza na dohodak

| Ostvareni primitci | Godišnja osnovica | Godišnji porez | Prerez (Karlovac 12%) | Porez i prerez godišnje |
|-----------------------------|-------------------|----------------|-----------------------|-------------------------|
| do 85.000,00 kn | 12.750,00 | 1.275,00 | 153,00 | 1.428,00 |
| od 85.000,00 do 115.000,00 | 17.250,00 | 1.725,00 | 207,00 | 1.932,00 |
| od 115.000,00 do 149.000,00 | 22.425,00 | 2.242,50 | 269,10 | 2.511,60 |
| od 149.500,00 do 230.000,00 | 34.500,00 | 3.450,00 | 414,00 | 3.864,00 |
| od 230.000,00 do 300.000,00 | 45.000,00 | 4.500,00 | 540,00 | 5.040,00 |

Izvor: Porezna uprava <https://www.porezna-uprava.hr/> 30.11.2021

Ostvareni primitci do 85.000,00 kn imaju godišnju osnovicu 12.750,00 kn i godišnji porez na dohodak 1.275,00 kn. Na ostvarene primitke 85.000,00 kn do 115.000,00 kn godišnja osnovica iznosi 17.250,00 kn, a godišnji porez 1.725,00 kn. Od 115.000,00 do 149.000,00 kn ostvarenih primitaka godišnja osnovica iznosi 22.425,00 kn, a godišnji porez 2.242,50 kn. Na iznose primitaka od 149.500,00 do 230.000,00 godišnje osnovica iznosi 34.500,00 kn, a godišnji iznos porez iznosi 3.450,00 kn. Na ostvarene primitke od 230.000,00 do 300.000,00 kn godišnje osnovica poreza na dohodak iznosi 45.000,00 kn, a godišnji iznos poreza 4.500,00 kn.

5. OPOREZIVANJE SAMOSTALNE DJELATNOSTI POREZOM NA DOBIT

Fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost su u pravilu obveznici poreza na dohodak. Međutim, kada ostvare prihode (bez PDV-a) u tekućoj godini veće od 7.500.000,00 kn, tada su obvezni, u skladu s odredbama Zakon o porezu na dobit, od početka naredne godine promijeniti način oporezivanja te umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit. Pri tome treba imati na umu da:¹²

- treba prilagoditi vođenje poslovnih knjiga s jednostavnog knjigovodstva na dvojno knjigovodstvo,
- da je osnovica poreza na dobit razlika između obračunanih prihoda i obračunanih rashoda bez obzira jesu li potraživanja prema kojima je utvrđen prihod naplaćena ili nisu odnosno je li su primljeni računi podmireni ili nisu (obračunsko načelo),
- stopa poreza na dobit je 10%, a ako je ostvareni prihod veći od 7.500.000,00 kn porezna stopa je 18%,
- sastavljati završni račun u rokovima propisanim za pravne osobe,
- radi prilagodbe knjigovodstvenih evidencija s početkom poreznog razdoblja treba sastaviti početnu bilancu.

Sastaviti početnu bilancu znači da treba:

- na određenim aktivnim knjigovodstvenim kontima prikazati stanje na zadnji dan mjeseca prosinca imovinu (dugotrajnu imovinu, potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u prethodnoj godini u statusu poreza na dohodak, novac u blagajni i na žiro računu, zalihe, proizvodnju u tijeku i ostale stavke imovine)
- na određenim pasivnim kontima prikazati obveze (prema dobavljačima za dobra, usluge i dugotrajnu imovinu, obveze za poreze, doprinose, za plaće radnicima. Javna davanja i sl.)

¹² Zakon o porezu na dobit (Nar. nov. br. 177/04., 90/05., 57,06., 146/08., 80/10.,22/12.,148/13., 143/14.,50/16., 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., i 138/20.)

Razlika između aktivne i pasivne strane bilance predstavlja ulaganje obrtnika.

Primjer:

Na dan 31. prosinca prema podacima evidentiranim u poslovnim knjigama obrtnika (Obrazac TO, KPI, DI i evidenciji nabavljenih i utrošenih zaliha materijala i sl.) zatečeno je sljedeće stanje

Tablica 13: Zatečeno stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca

| Tek br. | Opis imovine i obveza | Stanje imovine |
|----------------|--|----------------|
| 1 | 2 | 3 |
| STANJE IMOVINE | | |
| 1. | Nabavna vrijednost opreme | 900.000,00 |
| 2. | Akumulirana amortizacija | -350.000,00 |
| 3. | Nekretnine | 1.400.000,00 |
| | Akumulirana vrijednost nekretnine | -600.000,00 |
| 4. | Zemljište ispod nekretnine | 200.000,00 |
| 5. | Automobil | 220.000,00 |
| | Akumulirana amortizacija automobila | - |
| | | 44.000,00 |
| 6. | Uredska oprema | 20.000,00 |
| | Akumulirana amortizacija uredske opreme | -10.000,00 |
| 7. | Potraživanja od kupaca | 800.000,00 |
| 8. | Stanje novca; na žiro račun u blagajni | 150.000,00 |
| | | 5.000,00 |
| 9. | Dani predujama za sirovine i materijal | 30.000,00 |
| 10. | Zalihe sirovina | 40.000,00 |
| 11. | Roba u maloprodaji (100.000,00): - marža - PDV | 100.000,00 |

| | | |
|-----|---|------------|
| | | - |
| | | 20.000,00 |
| | | - |
| | | 18.000,00 |
| 12. | Vrijednost proizvodnje u tijeku | 15.000,00 |
| 13. | Pretporez u neplaćenim računima dobavljača | 65.000,00 |
| 14. | STANJE OBVEZA | |
| 15. | Obveze prema dobavljačima | 300.000,00 |
| 16. | Obveza za PDV u nenaplaćenim potraživanjima | 128.000,00 |
| 17. | Obveza za primljeni predujam | 20.000,00 |
| 18. | Obveza za neisplaćene place | 160.000,00 |
| 19. | Obveze za doprinose i ostala javna davanja | 60.000,00 |
| 19. | Obveza za kredit | 200.000,00 |

Izvor: Vlastita obrada autora

Na temelju zatečenog stanja sastavljena je početna bilanca kako slijedi u nastavku

Tablica 14: Bilanca

| tek. Br. | NAZIV STAVKE | RAČUN | IMOVINA | OBVEZE |
|-------------|-------------------------------------|-------|--------------|--------|
| 1. | Oprema | 031 | 900.000,00 | |
| | Akumulirana amortizacija opreme | 039 | -350.000,00 | |
| 2. | Nekretnina | 023 | 1.400.000,00 | |
| | Akumulirana amortizacija nekretnine | 029 | -600.000,00 | |
| 3. | Zemljište ispod nekretnine | 020 | 200.000,00 | |
| 4. | Osobni automobil | 0320 | 220.000,00 | |
| | Akumulirana amortizacija automobila | 0396 | -44.000,00 | |
| | Uredska oprema | 0310 | 20.000,00 | |
| | Akumulirana amortizacija ured. opr. | 0399 | -10.000,00 | |
| 5. | Stanje novca : | | | |

| | | | | |
|------------|---|--------------|---------------------|---------------------|
| | -na računu | 1000 | 150.000,00 | |
| | -u blagajni | 1020 | 5.000,00 | |
| 6. | Potraživanja od kupaca | 1200 | 800.000,00 | |
| 7. | Roba u maloprodaji | 663 | 100.000,00 | |
| | Razlika u cijeni (marža) | 6680 | -20.000,00 | |
| | Uračunani PDV | 6640 | -18.000,00 | |
| 8. | Zalihe sirovina | 310 | 40.000,00 | |
| 9. | Vrijednost proizvodnje u tijeku | 600 | 15.000,00 | |
| 10. | Dani predujmovi | 190 | 30.000,00 | |
| 11. | Pretporez po primljenim računima | 1400 | 65.000,00 | |
| 12. | Obveze prema dobavljačima | 220 | | 300.000,00 |
| 13. | Obveze za doprinose i ostala javna davanja | 2420 do 2430 | | 60.000,00 |
| 14. | Obveze za plaće radnika | 2300 | | 160.000,00 |
| 15. | Obveza za dugoročni kredit | 2520 | | 200.000,00 |
| 16. | Obveze za PDV u nenaplaćenim potr. | 2400 | | 128.000,00 |
| 17. | Pasivna razgraničenja (primljeni predujam) | 2920 | | 20.000,00 |
| 18. | Kapital od ulaganja obrtnika iz početne bilance | 919 | | 2.035.000,00 |
| 19. | UKUPNO | | 2.903.000,00 | 2.903.000,00 |

Izvor: Izvor: Vlastita obrada autora

Početna bilanca se sastavlja na jednak način bez obzira na to je li je poduzetnik obvezan promijeniti način oporezivanja ili je to obvezan činiti po sili zakona. Ako porezni obveznik nije u obvezi promjene načina oporezivanja jer nije ostvario primitak veći od 7.500.000,00 kn, on može dragovoljno odlučiti koji porez mu se više isplati plaćati. U tom slučaju treba procijeniti koliki će dohodak odnosno dobitak ostvariti u narednoj godini pa prema tome napraviti usporedbu.

U tablici u nastavku dan je primjer godišnjeg obračuna poreza

Tablica 15: Usporedni pregled godišnjeg obračuna poreza

| Red. br. | O P I S | Usporedni pregled godišnjeg obračuna poreza | | | | | | | |
|----------|--|---|-----------|-----------------------------|---------------------|-------------------------------------|------------|-------------------------------------|------------|
| | | Slučaj 1 | | Slučaj 2 | | Slučaj 3 | | Slučaj 4 | Slučaj 5 |
| | | Dohodak | Dobit | Dohodak | Dobit | Dohodak | Dobit | Dohodak | Dobit |
| 1. | Dohodak /dobit | 90.000,00 | 90.000,00 | 100.000,00 | 100.000,00 | 450.000,00 | 450.000,00 | 500.000,00 | 500.000,00 |
| 2. | Osobni odbitak | 48.000,00 | | 48.000,00 | - | 48.000,00 | - | 48.000,00 | - |
| 3. | Porezna osnovica | 42.000,00 | 90.000,00 | 52.000,00 | 100.000,00 | 402.000,00 | 450.000,00 | 452.000,00 | 500.000,00 |
| 4. | Porez 20% Porez 30% Uk. por. na doh. Porez na dobit 10% | 8.400,00 - 8.400,00 | 9.000,00 | 10.400,00 - 10.400,00 | - - 10.000,00 | 72.000,00 12.600,00 84.600,00 | 45.000,00 | 72.000,00 27.600,00 99.600,00 | 50.000,00 |
| 5. | Prirez na porez na dohodak 12% Karlovac | 1.008,00 | | 1.248,00 | - - - | 10.152,00 | - | 11.952,00 | - |
| 6. | Ukupno porez i prirez na dohodak | 9.408,00 | | 11.648,00 | - | 94.752,00 | - | 111.552,00 | - |
| 7. | Porez i prirez na dohodak od kapitala (red. br. 1-4) x 11,2% | - - - - | 9.072,00 | | 10.080,00 | - - | 45.360,00 | - | 50.400,00 |
| 8. | Sveukupno porez (red. br. 5 + 6) | 9.408,00 | 18.072,00 | 11.648,00 | 19.192,00 | 94.752,00 | 90.360,00 | 111.552,00 | 100.400,00 |

Izvor: Vlastita obrada autora

Iz primjera je vidljivo da je dobro promijeniti način oporezivanja porezom na dobit umjesto porezom na dohodak kada porezna osnovica premaši 360.000,00 kn zbog toga što visina dohotka, vrijednost dugotrajne imovine i broja zaposlenih bitno utječe na obvezno plaćanje poreza na dobit. U prvom slučaju porezni obveznik plaća sveukupni porez na dohodak u iznosu 9.408,00 kn, a porez na dobit 18.072,00 kn. U drugom slučaju porezni obveznik plaća sveukupni porez na dohodak u iznosu od 11.648,00 kn, a porez na dobit 19.192,00 kn. U trećem slučaju porezni obveznik plaća sveukupni porez na dohodak u iznosu 94.752,00 kn ili porez na dobit u iznosu 90.360,00 kn. U četvrtom slučaju porezni obveznik plaća 111.552,00 kn poreza na dohodak. U petom slučaju porezni obveznik plaća porez na dobit u iznosu od 100.400,00 kn.

6. ZAKLJUČAK

Porez na dohodak je jedan od najsloženijih poreznih oblika. U Republici Hrvatskoj porez na dohodak utvrđuje se i plaća prema odredbama Zakona o porezu na dohodak. Porez na dohodak uvećava se za prirez porezu kojeg su uvele jedinice lokalne samouprave prema posebnim zakonima.

Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak, a ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku. Izvori dohotka su primici ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i drugih primitaka.

Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva.. Dohodak od samostalnih djelatnosti je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju.

Knjiga primitaka i izdataka predstavlja evidenciju o dnevnim i ukupnim poslovnim primicima i izdacima u poreznom razdoblju u koju se unose opći podaci o poreznom obvezniku, odnosno njegovo ime i prezime/naziv, matični broj građana odnosno matični broj građana nositelja zajedničke djelatnosti, adresa, a unose se i podaci o poslovnim primicima i izdacima kao što su redni broj, nadnevak primitaka i/ili izdataka, broj temeljnice na osnovi koje se vrši knjiženje, opis isprave, iznos primitaka, iznos izdataka, PDV sadržan u primicima i izdacima.

Evidencija o tražbinama i obvezama se vodi pomoću TO obrasca, koji predstavlja evidenciju o svim ispostavljenim i primljenim računima, osim onih naplaćenih ili plaćenih na način koji ima obilježja gotovinskog plaćanja. Obrazac mora sadržavati podatke o rednom broju, nazivu kupca odnosno dobavljača, broju i nadnevku izlaznog odnosno

ulaznog računa i zaračunatom iznosu, nadnevku plaćanja/naplate te plaćenom odnosno naplaćenom iznosu.

Plaćanje poreza na samostalne djelatnosti na paušalno određenu osnovicu odnosi se na fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost mogu plaćati porez na dohodak na paušalno određenu osnovicu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.

Taj način oporezivanja odnosi se samo na obrtnike i osobe koje ostvaruju dohotke od poljoprivrede i šumarstva pod uvjetom da nisu u sustavu PDV-a što znači da ne ostvaruju primitke veće od 300.000,00 kn. . Kada ostvare 300.000,00 kn do nekog mjeseca tekuće godine od početka sljedećeg mjeseca početi voditi poslovne knjige (KPI, ID, TO i pregled nabave i prodaje repromaterijala). U tom slučaju su o tome obvezni izvijestiti Poreznu upravu.

Oporezivanje samostalne djelatnosti porezom na dobit odnosi se na fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost su u pravilu obveznici poreza na dohodak. Međutim, kada ostvare prihode (bez PDV-a) u tekućoj godini veće od 7.500,000,00 kn, tada su obvezni, u skladu s odredbama Zakon o porezu na dobit, od početka naredne godine promijeniti način oporezivanja te umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit.

Literatura:

- Joha, I.: Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj, završni rad, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2015.
- Porezna uprava, Godišnji obračun poreza na dohodak za 2021. godinu, Hrvatski #1 za računovodstvo, poreze i financije, <https://www.rrif.hr/clanak-21371/>
- Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (Nar. nov. br. 1/20., i 1/21.)
- Pravilnik o porezu na dobit (Nar. nov. br. 95/05., 133/07., 156/08., 146/09., 123/10., 137/11., 61/12., 146/12., 160/13., 12/14., 157/14., 137/15., 1/17., 2/18., 1/19., 1/20., 59/20., i 1/21.)
- Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 10/17., 128/17., 128/17., 106/18., 1/19, 80/19, 01/20, 74/20, 01/21.)
- Stjepanović A.: Analiza oporezivanja dohotka u Republici Hrvatskoj i odabranim zemljama Europske unije, Završni rad, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2021.
- Zakon o porezu na dobit (Nar. nov. br. 177/04., 90/05., 57/06., 146/08., 80/10., 22/12., 148/13., 143/14., 50/16., 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., i 138/20.,)
- Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20. i 138/20.)

Internetske stranice

- Porezna uprava, <https://www.porezna-uprava.hr/> 30.11.2021.
- Teb poslovno savjetovanje, <https://www.teb.hr/novosti/2019/izmjene-zakona-o-porezu-na-dohodak/> (13.10.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora, <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obraci-za-poslovanje-obrta/evencija-o-trazbinama-i-obvezama-obrazac> (13.10.2021.)

Popis Ilustracija

Popis Tablica:

| | |
|--|-----------|
| Tablica 1: Države članice Europske unije koje imaju jednu poreznu stopu | 5 |
| Tablica 2: Stope poreza na dohodak u Belgiji u 2021. godini | 6 |
| Tablica 3: Stope poreza na dohodak u Austriji u 2021. godini | 7 |
| Tablica 4. Stope poreza na dohodak u Republici Hrvatskoj- 2010.g. | 11 |
| Tablica 5. Sadašnje porezne stope | 12 |
| Tablica 6: Pregled osobnih odbitaka | 14 |
| Tablica 7: Shematski prikaz obračuna plaća | 16 |
| Tablica 8 : Evidencija o nabavi i uporabi repromaterijala | 25 |
| Tablica 9: Utvrđivanje godišnje obveze poreza na dohodak samostalnih djelatnosti | 26 |
| Tablica 10: Godišnji obračun poreza na dohodak za 2021. Godinu | 28 |
| Tablica 11: Utjecaj osobnog odbitka na iznos poreza na dohodak | 29 |
| Tablica 12 :Pregled paušalnih osnovica za plaćanje poreza na dohodak | 31 |
| Tablica 13: Zatečeno stanje imovine i obveza 31. prosinca | 33 |
| Tablica 14: Bilanca | 34 |
| Tablica 15: Usporedni pregled godišnjeg obračuna poreza | 36 |

Popis Slika:

| | |
|--|-----------|
| Slika 1: Evidencija o Tražbinama i Obvezama | 21 |
| Slika 2: Obrazac knjige primitaka i izdataka | 22 |
| Slika 3: Obrazac Dugotrajne imovine | 24 |